

De taxonomie van Bloom

Schema en lesideeën

Creëren

Creëren is de vaardigheid om met behulp van het geleerde nieuwe ideeën, oplossingen, producten te ontwikkelen en te bedenken.

Evaluëren

Evaluëren is de vaardigheid om zich een oordeel te kunnen vormen en kritisch te kunnen reflecteren.

Analyseren

Analyseren is de vaardigheid om informatie op te delen in onderdelen zodat de structuur en de samenhang kan worden bestudeerd en begrepen.

Toepassen

Toepassen is de vaardigheid om kennis in nieuwe en concrete situaties te gebruiken.

Begrijpen

Begrijpen is de vaardigheid om adequate betekenis te geven aan informatie, tekst, illustraties.

Onthouden Herinneren

Onthouden is het kunnen ophalen, het zich herinneren van adequate en belangrijke informatie.

Onthouden Herinneren

Wat?

Onthouden is het kunnen ophalen, het zich herinneren van adequate en belangrijke informatie.

Sleutelwoorden

- vertel na
- onthoud
- herinner
- herken

Mogelijke vragen

- Vertel het verhaal na. Gebruik de woorden *wie, wat, waar, wanneer, hoe*.
- Maak een woordveld bij het verhaal. Gebruik tekeningen.

Lesideeën

'Stijgen en dalen' of 'Waar niet waar'

Alle kinderen hebben een gekopieerde plaat van het boek. De leerkracht stelt een inhoudsvraag en de kinderen beantwoorden de vragen door de coöperatieve leerstrategie 'Stijgen en dalen' of 'Waar niet waar'.

Uitbreiding: De kinderen die een vraag bevestigend kunnen beantwoorden, wisselen van plaats. De platen worden doorgegeven na een aantal vragen.

Tekststructuur 1 (kl en la)

Gekopieerde platen of fragmenten uit het boek worden gezamenlijk over drie hoepels verdeeld: begin, midden en eind van het verhaal. Wat gebeurt er aan het begin van het verhaal? Wat gebeurt er aan het eind? Wat gebeurt er in het midden?

De gekopieerde platen en fragmenten worden op volgorde gelegd. Wat gebeurt eerst? Wat gebeurt daarna?

Tekststructuur 2: kamishibai (kl en la)

Een aantal kinderen of elk kind krijgt een gekopieerde plaat. Samen overleggend gaan ze in een rij staan. Wat gebeurt eerst, wat gebeurt daarna?

Een kamishibaiboek is hiervoor erg geschikt.

Navertellen door tweepraat

Per tweetal hebben de kinderen een fragment / gekopieerde plaat van het boek. Om de beurt vertellen de kinderen elkaar wat er op het fragment of de plaat te lezen of te zien is en wat er gebeurt.

Navertellen bij de verteltafel (kl)

Twee kinderen gaan het (prenten)boek 'voorlezen' aan elkaar. Als hulpmiddel krijgt de voorlezer een pictogram van een mondje en de luisteraar een pictogram van een oortje.

Navertellen met een tekening

De kinderen maken een tekening over (een deel van) het verhaal. De leerkracht schrijft bij de tekeningen wat de leerlingen vertellen. Het is hierbij belangrijk dat de leerkracht doorvraagt! Daarna worden in de kring de tekeningen besproken en kan er een boekje van gemaakt worden.

Navertellen met een woordveld

De kinderen noemen een aantal belangrijke gebeurtenissen / personen uit het boek. De leerkracht tekent en schrijft dit op een groot woordveld. Na afloop kunnen kinderen die dit leuk vinden bij de woorden kleine tekeningetjes maken.

Begrijpen

Wat?

Begrijpen is de vaardigheid om adequate betekenis te geven aan informatie, tekst, illustraties.

Sleutelwoorden

- omschrijf
- vat samen
- leg uit
- voorspel
- bespreek

Mogelijke vragen

- Schrijf op hoe je denkt dat het verhaal zal aflopen.
- Schrijf een goede en een minder goede eigenschap van de hoofdpersoon op.
- Waarom heeft dit verhaal deze titel?
- Wat moet je precies doen met de eieren in dit recept?

Lesideeën

Voorspellen 1 (kl en la)

Alle kinderen hebben een gekopieerde voorkant van het boek. De leerlingen voorspellen individueel of met behulp van 'tweepraat' of in gesprek met de leerkracht waar het boek over gaat. Daarna wordt het boek voorgelezen. Na afloop van een paar bladzijden lezen evalueert de leerkracht hardop denkend de voorspelling. Klopt wat we nu horen met wat we net dachten? Is het hetzelfde? Wat is anders / hetzelfde?

Voorspellen 2 (kl en la)

De leerkracht leest de helft van het (prenten)boek voor. Daarna krijgen groepjes van vier kinderen een placemat (A3) met vier vakken aan de buitenkant en één vak in het midden. Ieder kind tekent / schrijft in een vak zijn of haar voorspelling. De leerkracht schrijft bij de tekeningen de woorden en de zinnen die de kinderen noemen. Daarna vult de leerkracht samen met de kinderen het middenvak met hun gezamenlijke voorspelling. In een volgende les worden de placemats besproken in de kring en wordt de rest van het (prenten)boek voorgelezen.

Uitleggen (eerder la)

In de kring liggen kaartjes met afbeeldingen, voorwerpen, stukjes tekst... uit het verhaal. De kinderen kiezen per tweetal een stukje tekst, een afbeelding of een voorwerp zonder dat de andere leerlingen dit zien. De tweetallen overleggen met elkaar en beelden dan het voorwerp of de afbeelding uit. De andere kinderen raden wat er uitgebeeld wordt.

Piep, welk woord hoort hier? (kl)

De leerkracht leest een prentenboek voor. Een aantal woorden is van te voren afgeplakt. Op de plek van die woorden leest de leerkracht 'piep'. De kinderen raden welk woord het kan zijn. Deze activiteit is heel geschikt na het herhaald voorlezen van hetzelfde prentenboek.

Huh? Ik snap het niet?

De leerkracht plakt een post-it velletje met 'Huh?' of '?' op de plek waar ze het verhaal niet snapt. De leerkracht doet hardop denkend voor wat ze niet snapt en hoe ze het oplost (bijvoorbeeld door een stukje terug te lezen of heel goed naar de plaatjes te kijken). Het hardop denken kan uiteraard ook vervangen worden door interactief vragen stellen: 'Wat kan ik nu toch doen om dat te begrijpen?'

Moeilijke-woordendoosje

De leerkracht laat door hardop denken zien hoe ze achter de betekenis van een moeilijk woord komt (bijvoorbeeld door terug te lezen of heel goed naar de plaatjes te kijken of door een woord te bedenken waar het woord op lijkt). Het moeilijke woord wordt in een moeilijke-woordendoosje gestopt.

Toepassen

Wat?

Toepassen is de vaardigheid om kennis in nieuwe en concrete situaties te gebruiken.

Sleutelwoorden

- pas toe
- los op
- verander
- onderzoek
- demonstreer (laat zien)

Mogelijke vragen

- Bedenk interviewvragen die je de hoofdpersoon zou kunnen stellen.
- Welk voorwerp had de hoofdpersoon goed kunnen gebruiken?
- Als jij een vriend als de hoofdpersoon zou hebben, hoe zou je je dan voelen? Wat zou je hem zeggen?
- Wat zou je in het verhaal kunnen veranderen om er een ander einde aan te geven?

Lesideeën

Dobbelsteenspel

Teken op een dobbelsteen een oog, oor, neus, mond, hand en hart. Bij een mooi moment in het verhaal wordt de dobbelsteen gerold. Als het oor boven ligt stelt de leerkracht de vraag: wat zou de hoofdpersoon horen? Bij het hart: hoe zou de hoofdpersoon zich voelen? Neus: wat zou de hoofdpersoon ruiken? Hand: wat zou de hoofdpersoon nu kunnen doen? Mond: wat zou de hoofdpersoon kunnen zeggen? Oog: wat zou de hoofdpersoon zien?

Demonstreren

De kinderen beelden uit hoe de hoofdpersoon handelt, zich voelt, kijkt, beweegt, loopt, praat.

Oplossen

Leg voorwerpen of afbeeldingen in de kring. Welke zou de hoofdpersoon kunnen gebruiken om...? Waarom dit voorwerp? Voorwerpen kunnen bijvoorbeeld zijn: schaar, hamer, zaag, touw, papier, gsm, pen.... De leerkracht doet hardop denkend voor welke voorwerpen de hoofdpersoon zou kunnen gebruiken. De kinderen denken mee. De kinderen kiezen in tweetallen een voorwerp en vertellen het aan elkaar.

Onderzoek

Neem een informatief boek, bijvoorbeeld over een dier. Een groot vel papier wordt in drieën verdeeld. In het eerste vak tekent en schrijft de leerkracht samen met de kinderen een paar dingen die de leerlingen al weten over het dier. In het middelste vak bedenkt de leerkracht samen met de kinderen iets wat ze over het dier willen weten. De leerkracht bekijkt samen met de kinderen het boek en zoekt hardop denkend naar het antwoord. Het antwoord op de vraag wordt in het laatste vak geschreven.

Analyseren

Wat?

Analyseren is de vaardigheid om informatie op te delen in onderdelen zodat de structuur en de samenhang kan worden bestudeerd en begrepen.

Sleutelwoorden

- vergelijk
- orden
- classificeer
- verbind / zoek overeenkomsten
- leid af (oorzaak-gevolg)

Mogelijke vragen

- Schrijf in één zin op wat het probleem in het verhaal is.
- Kan alles in het verhaal echt gebeurd zijn? Wat kan niet echt gebeurd zijn?
- Hoe komt het dat het boek zo eindigt / dat dit gebeurt? Wat gebeurde er?
- Bij twee gegeven zinnen / prenten: wat is oorzaak en wat is gevolg?

Lesideeën

Functie van boeken afleiden

De leerkracht legt verschillende soorten boeken in de kring: kookboeken, dierenboeken, tuinboeken, leesboeken... Gesprek over de functie van de boeken. Als ik wil leren koekjes bakken / tuinieren... welk boek kies ik dan? Waar zou dit boek voor zijn? Kunnen we die boeken sorteren? In groepjes leggen? Hoe dan?

Informatieve boeken gebruiken in het spel

Voorbeelden:

- een boek over boten of huizen: nabouwen in de bouwhoek (kl) / tijdens hoekenwerk (la)
- een kookboek: in de restauranthoek (kl) / tijdens hoekenwerk (la)
- folders: in de winkelhoek (kl) / tijdens een les over reclame (reclameboodschappen vergelijken met elkaar) of rekenles rond kopen (la)
- boeken over het lichaam: in doktershoek (kl) / in wero-lessen rond lichaam (la)
- Gebruik ook eens een agenda, een kalender, een adresboek...

Letten op details

- Werk met een informatief boek met gedetailleerde platen. Een paar platen uit het boek worden gekopieerd en in stukjes verdeeld. Een kind kiest een stukje uit en beschrijft wat er op te zien is. De andere leerlingen bekijken de grote plaat en zoeken aan de hand van de beschrijving hetzelfde detail.
- Het hoofdpersonage van een boek uitbeelden, en daarbij op de details letten: uiterlijk, karakter, stem... die afgeleid worden uit de tekst.

Aandacht voor signaalwoorden en verwijswwoorden

Kleuters

Ook bij kleuters is het belangrijk om aandacht te hebben voor verwijswwoorden en signaalwoorden.

- Is Pokko een jongen of een meisje? Hoe weet je dat? In de tekst horen we 'zij' en 'haar'.
- Wat gebeurde er eerst? Hoe weet je dat? Er staat 'gisteren'.

Lager

- Lees de tekst goed en onderstreep de signaal- en verwijswwoorden. Vergelijk daarna met een klasgenoot. Vonden jullie dezelfde woorden?
- Lees de tekst goed en onderstreep de signaal- en verwijswwoorden. Werk per twee. Noem een signaal- of verwijswoord uit de tekst en laat je klasgenoot daar een zin mee maken.
- Lees de tekst goed en onderstreep de signaal- en verwijswwoorden. Zet deze woorden op de juiste plaats in onderstaand schema.

Signaalwoorden				Verwijswwoorden
Oorzaak-gevolg	Voorbeeld	Opsomming	Tegenstelling	

Evalueren

Wat?

Evalueren is de vaardigheid om zich een oordeel te kunnen vormen en kritisch te kunnen reflecteren.

Sleutelwoorden

- beoordeel
- waardeer
- beslis
- adviseer

Mogelijke vragen

- Noem een eigenschap waarin jij anders bent dan / hetzelfde bent als de hoofdpersoon.
- Wat vind je van het einde van het verhaal / van de titel?
- Welk personage zou jij graag willen zijn? Waarom?

Lesideeën

Evalueren 1

Na het (herhaald voor)lezen van hetzelfde boek laat de leerkracht de kinderen het boek waarderen door het één tot vijf sterren te geven. De verschillende scores worden besproken. Waarom vier sterren? Waarom maar één ster? Samen wordt een post-it voorin het boek geplakt voor een volgende lezer.

Evalueren 2

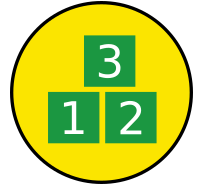
Na het herhaald voorlezen van hetzelfde boek laat de leerkracht de kinderen met smileys beoordelen hoe de hoofdpersoon gehandeld heeft en hoe hij zich daarbij voelt. De leerkracht laat hardop denkend zien hoe dit evalueren gaat.

Evalueren 3

Na het lezen van hun boek schrijven de leerlingen een korte motivatietekst, met de bedoeling om hun medeleerlingen te stimuleren het boek te lezen.

Creëren

Wat?

Creëren is de vaardigheid om met behulp van het geleerde nieuwe ideeën, oplossingen, producten te ontwikkelen en te bedenken.

Sleutelwoorden

- combineer
- plan
- ontwerp
- maak
- vind uit
- bedenk

Mogelijke vragen

- Bedenk een ander einde voor het verhaal.
- Hoe zou het verhaal zich afspelen in de tijd van de ridders / de Romeinen / in de toekomst / als er geen gsm's of computers zouden bestaan?
- Hoe zou het verhaal zich afspelen in Afrika / op de Noordpool / in de stad / op een boerderij / op school...?

Lesideeën

Slot bedenken

Na het voorlezen van een boek laat de leerkracht de kinderen een ander slot bedenken. De kinderen mogen ideeën geven via een brainstorm. Er worden tekeningen gemaakt en leerkracht noteert bij de tekening de tekst (kl). De leerlingen schrijven zelf het voorgesteld einde (la).

Een folder maken na een uitstap (la)

De leerlingen maken een reclame- of reisfolder over de bestemming van hun schoolreis.

Een krant maken

Na een uitstap maken de leerlingen een verslag in de vorm van een krant.

Een interview

Na een uitstap maken de leerlingen per twee een interview over de schoolreis.

Een boek/verslag maken op rijm

Kun je een ... ontwerpen, waarmee...?

Wat zou gebeuren als... ?

Op hoeveel manieren kun je ... ?